

Expozitúra Hospodárskej kontrolnej služby v Partizánskom

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1550_7309	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Expozitúra Hospodárskej kontrolnej služby v Nových Zámkoch	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1945 – 1950	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit of description (quantity, bulk, or size)	5, 18bm (6 kníh, 41 škatúl)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator (s)	Expozitúra Hospodárskej kontrolnej služby v Nových Zámkoch	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Nariadením Predsedníctva SNR č. 5 z 8. marca 1945 bola pôsobnosť Najvyššieho úradu pre zásobovanie, ktorého úlohy vykonávali expozitúry hospodárskej kontrolnej služby, delegovaná na novozriadené Povereníctvo Slovenskej národnej rady pre priemysel, živnosti a zásobovanie (ktoré čoskoro zmenilo svoj názov na Povereníctvo SNR pre výživu a zásobovanie a nariadením č. 105/1946 na Povereníctvo výživy). Agenda distribúcie priemyselných článkov prešla na Povereníctvo SNR pre priemysel a obchod. Úpravu stanovíšť orgánov hospodárskej kontrolnej služby Povereníctva SNR pre výživu a zásobovanie a pôsobnosť ich prednostov, najmä v súvislosti s navrátením južných	Dejiny správy pôvodcu

		<p>oblastí Slovenska, vymedzovala vyhláška príslušného povereníka č. 103 zo 7. júna 1945. Podľa nej boli do niektorých sídel okresných veliteľstiev Národnej bezpečnosti dislokované orgány HKS, na čele ktorých stál prednosta. Stanovište HKS v Nových Zámkoch zahŕňalo okresy Nové Zámky, Hurbanovo, Šaľa a Komárno, kde sídlila aj okresná pobočka.</p> <p>V súvislosti s potrebou riešiť povojnové hospodárske a zásobovacie ťažkosti bol nariadením Slovenskej národnej rady č. 45/1947 z 15. marca 1947 zriadený samostatný Úrad hospodárskej kontrolnej služby (ďalej ÚHKS), priamo podriadený Predsedníctvu Zboru povereníkov. Orgány HKS, dovtedy podliehajúce Povereníctvu výživy, sa stali orgánmi ÚHKS. Vykonávacie nariadenie Zboru povereníkov č. 55 z 9. apríla 1947 určilo orgánom HKS povinnosť kontrolovať predpisy o výrobe, obehu a spotrebe vecných prostriedkov, cenách, mzdách, nájmomnom a poplatkoch za úkony a zisťovať, či predmety, ich akosť a spôsob úpravy, vyhovovali platným predpisom. Okrem toho kontrolovali aj dopravné prostriedky. Kontrolné orgány ÚHKS mohli žiadať od každej osoby písomné i ústne vysvetlenie o tovare a všetkých jeho okolnostiach, prehliadať obchodné a prevádzkové miestnosti a sklady. Na osobitný príkaz mali povolené vstúpiť do súkromných bytov, nahliadať do obchodných a hospodárskych kníh a dokladov, vykonávať stopovanie vo veciach trestných činov hospodárskeho charakteru a brať vzorky z jednotlivých druhov tovaru. Keďže jej zamestnanci mohli nosiť už aj malú ručnú zbraň, stali sa prakticky hospodárskou políciou.</p> <p>Po reorganizácii verejnej správy podľa zákona č. 280/1948 o krajskom zriadení, ktorým vznikli krajské národné výbory, vytvorili sa v ich sídlach Krajské úradovne ÚHKS. Ich úlohou bolo koordinovať činnosť kontrolných zložiek – expozitúr ÚHKS – na území príslušného kraja. Ako Krajské úradovne ÚHKS pôsobili len necelé dva mesiace (od januára do februára 1949). Podľa nariadenia Zboru povereníkov č. 2444/1949 sa Krajské úradovne ÚHKS od 15. februára 1949 včlenili do referátov KNV pre vnútorný obchod a výživu (referát X), kde vytvorili samostatné oddelenie HKS. V tejto podobe fungovali do konca roku 1951, keď agendu oddelenia likvidovalo kontrolné oddelenie KNV.</p>	
--	--	---	--

3.2.3.	Archival history	Pôvodná registratúra pôvodcu archívneho fondu delila písomnosti chronologicko-numericke, podľa poradového podacieho čísla a kalendárneho roku. Manipulovanie do vecných skupín sa nepoužívalo. Samostatne neboli manipulované ani tzv. trestné oznámenia (služobné hlásenia), hoci pre tieto boli vyhotovované samostatné knihy – indexy.	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	Archívny fond Expozitúra Hospodárskej kontrolnej služby v Nových Zámkoch bol vyčlenený z písomností Krajského národného výboru v Nitre v roku 1999 a zaevidovaný v Štátnom archíve v Nitre pod prírastkovým číslom 945.	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	Archívny fond Expozitúra Hospodárskej kontrolnej služby v Nových Zámkoch tvoria písomnosti z rokov 1945 – 1950. Fyzický stav dokumentov je dobrý. Z diplomatického hľadiska fond tvorí 1 úradná kniha z rokov 1945 – 1948 a 5 pomocných kníh z rokov 1948 – 1950. Spisový materiál sa dochoval len z rokov 1945, 1946, 1947 a 1950.	Obsah a rozsah archívneho fondu
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Vyrad'ovanie sa nevykonalo.	Vyrad'ovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Neočakávajú sa	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	V snahe o čo najprehľadnejšie sprístupnenie archívneho fondu pôvodcu sa písomnosti rozdelili na základe diplomatického hľadiska na úradné knihy a spisy. V rámci spisov došlo následne k vytvoreniu 4 vecných skupín (skupina všeobecnej agendy sa pričlenila k skupine organizačných záležitostí), v rámci ktorých sa spisy rozdelili chronologicky podľa ročníkov: I. Organizačné záležitosti – obsahuje spisy, týkajúce sa fungovania HKS, jej expozitúr, organizácie práce (obežníky, smernice, nariadenia a pod.). II. Prídely surovín a potravín – obsahuje najmä spisy z Povereníctva pre výživu a zásobovanie.	Spôsob usporiadania

		<p>III. Ceny a cenové výmery – obsahuje spisy Povereníctva pre výživu a zásobovanie, prípadné iných cenotvorných orgánov, zasielané na expozitúry HKS a spisy týkajúce sa určovania maximálnych trhových cien.</p> <p>IV. Výkon kontrolnej služby – obsahuje spisy pochádzajúce z vlastnej činnosti expozitúr HKS – správy, hlásenia, vyšetovania, kontroly a pod. Obsahovo ide o najobsiahlejšiu vecnú skupinu.</p>	
3.4.1.	Conditions governing acces	Prístupný v zmysle zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach v znení neskorších predpisov a zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov.	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcii
3.4.3.	Language /scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Nitre, Mgr. Ladislav Holečka: Hospodárska kontrolná služba 1944 – 1950. In: Expozitúra Hospodárskej kontrolnej služby v Nitre 1944 – 1950, Expozitúra Hospodárskej kontrolnej služby v Nových Zámkoch 1945 – 1950, Expozitúra Hospodárskej kontrolnej služby v Partizánskom 1949 – 1950. Združený inventár, Ivanka pri Nitre 2014, s. 11 – 78, bez evidenčného čísla.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Nitre, Ivanka pri Nitre, Novozámocká 273, 951 12	Existencia a umiestnenie

			originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Nie sú známe.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Krajský národný výbor v Nitre 1949 – 1960	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note	Bez poznámok.	Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Mgr. Ladislav Holečka	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	13.11.2017	Dátum vyhotovenia opisu